Diari de la neu, 03/08/20

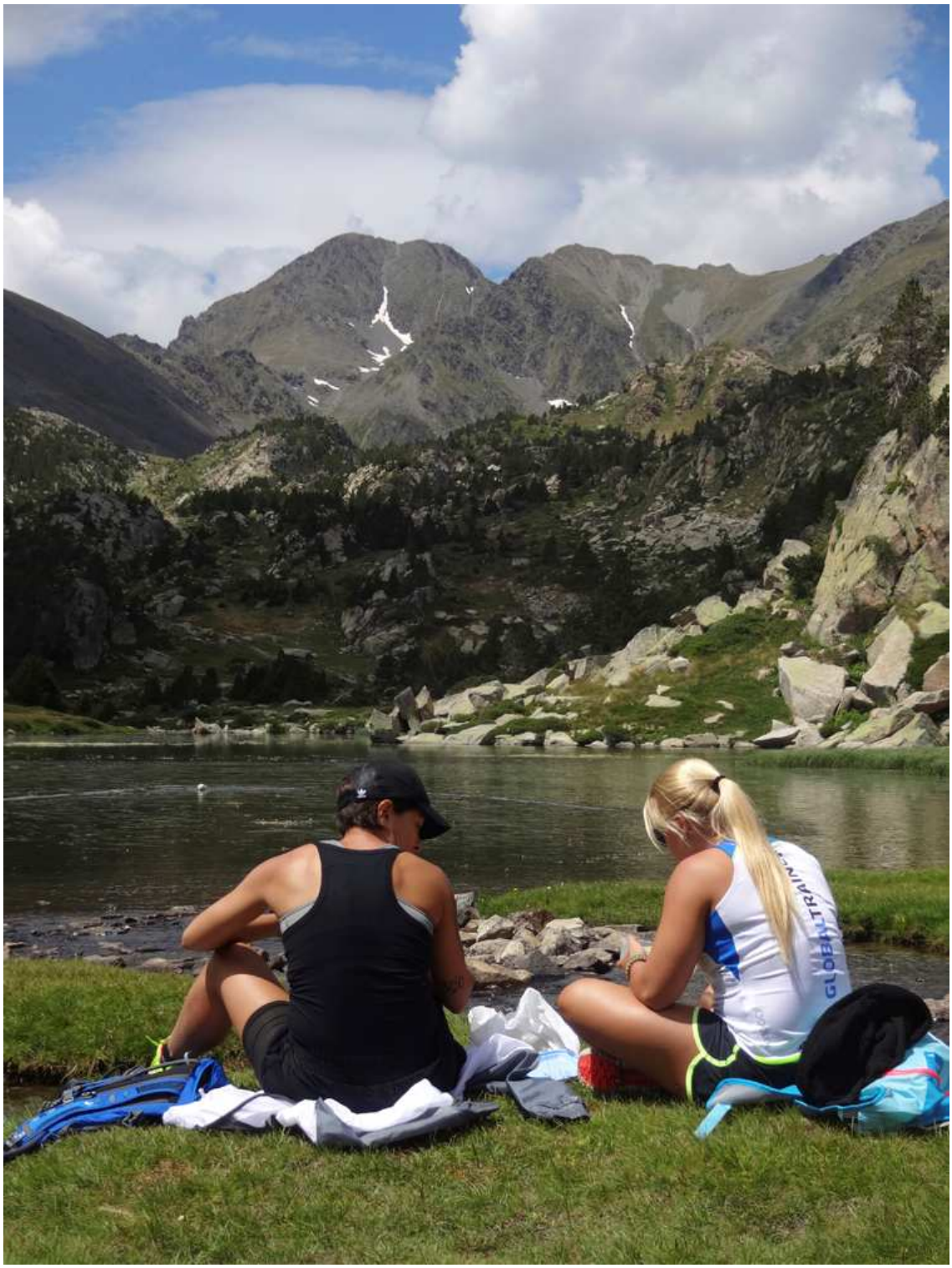
El llacs d'alta muntanya no són platges

Els llacs d'alta muntanya sedueixen a molts a visitar-los, però molts visitants ignoren que el bany no hi està permès

Senderistes a tocar del llac de Malniu, en zona PEIN *Autor/a: Diaridelaneu*

Enguany la pandèmia de la Covid-19 ha posat de moda el turisme d'interior. Fugint de la massificació de la costa, molts ciutadans han optat per fer turisme de muntanya. Els al·licients són molts, entre els quals els paisatges, l'aire fresc, la gastronomia i, perquè no, el repte d'un bany en les aigües gèlides d'un llac d'alta muntanya. Molts desconeixen, però, que el bany en llacs no està permès o que està directament prohibit.

Excursionistes a la vora d'un llac de les Bulloses (imatge d'arxiu diaridelaneu.cat)

Es veia venir des de feia setmanes. Enguany la pandèmia de la Covid-19 ha posat de moda el turisme d'interior, i dins aquest amb especial força el turisme de muntanya. Fugint de la massificació de la costa, molts ciutadans han optat per fer un turisme més familiar. Una bona opció era, doncs, les comarques del Pirineu, que sempre s'identifiquen més amb aquesta tipologia de lleure en família.

A més, moltes campanyes de promoció i difusió del turisme que podem fer pel nostre país han estat generant un bon retorn i el cert és que molts dels caps de setmana de juliol hem vist molts turistes en cims i valls del Pirineu. I és que els al·licients són molts, entre els quals els paisatges, l'aire fresc, la gastronomia i activitats físiques en entorns d'alta muntanya, com ara el senderisme, l'hípica o la bicicleta de muntanya.

A les campanyes de promoció oficial impulsades per diferents administracions s'hi han afegit diferents articles en mitjans de comunicació. En alguns d'aquests articles, amb bona intenció, es convida al bany en rius i llacs d'alta muntanya, tot i que quan aquests es troben dins el perímetre d'un parc natural, un Parc Nacional o una zona PEIN (Pla d'Espais d'Interès Natural), el bany no està permès o està directament prohibit. A més, molts dels ciutadans que visiten el Pirineu per primera vegada desconeixen que per entrar a visitar els Parcs naturals, aquests disposen d'un reglament i normatives d'ús per als seus visitants que, com és obvi, cal tenir ben presents. I hi ha agents rurals que les fan complir.

Perquè s'ha prohibit el bany o no es permet?

El perquè no està permès o està prohibit el bany en llacs d'alta muntanya ve motivat perquè la presència humana, a vegades lligada a la companyia de les seves mascotes, té efectes sobre les aigües, la fauna i la flora de la zona.

És inevitable que quan ens banyem es generi un increment dels sòlids en suspensió, una eutrofització de les aigües per abocaments involuntaris, contaminació per microorganismes de caràcter fecal i canvis en la composició dels microorganismes aquàtics. Més encara si portem cremes protectores per al sol o productes com ara desodorants, perfums o potser repel·lents d'insectes, ja que s'acaben generant residus químics en aigües de gran puresa. I la fauna piscícola o petits rèptils que l'habiten és sensible als seus efectes.

A banda dels llacs d'alta muntanya, el problema també es trasllada als rius, si bé en aquest cas les normatives en general no impedeixen el bany.

Per exemple, en el cas del Parc natural del Cadí-Moixeró, des de la direcció del parc s'admet que actualment hi ha un problema amb el bany a la zona del riu Bastareny, al terme municipal de Bagà i Gisclareny. És un problema que afecta especialment al torrent dels Empedrats, on en determinats dies es produeix una massificació per excés de visitants.

El problema al Parc Natural del Cadí Moixeró

Diaridelaneu va plantejar als responsables del Parc sobre l'existència d'aquest problema als rius del Parc Natural del Cadí Moixeró. Aquesta és la resposta oficial que vam rebre des de la direcció del Parc sobre la freqüentació de banyistes als rius del Parc.

"Moltes persones venen només a banyar-se, en grups familiars o d'amics, i s'acaben obrint nous senders en el bosc de ribera i els marges del curs fluvial. Això provoca erosió i destrucció de vegetació. A més de deixar nombrosos papers de vàter i altres deixalles. També alteren la llera del riu, afectant invertebrats i vertebrats aquàtics. El fet de venir amb cremes solars provoca que les aigües que solen ser molt netes, pateixin contaminació per productes químics.

La normativa que es pot aplicar per regular el bany en ENPE és el Decret 148/1992, de 9 de juny, que regula les activitats fotogràfiques, científiques i esportives que poden afectar la fauna salvatge. L'article 6.2 indica específicament que caldrà autorització del ENPE per a banyar-se fora dels indrets especialment destinats a fer-ho. En el nostre cas com que no tenim cap lloc especialment destinat a fer-ho, entenc que aquí tendirem una eina legal per a regular-ho. No obstant l'ideal seria disposar del Pla de Protecció on s'especifiqués. Nosaltres volem parlar-ho amb els Ajuntaments implicats per fer una regulació conjunta i consensuada, que

és urgent. Aquests dies és a més perillós banyar-se en el torrent dels Empedrats, a causa de la gran quantitat d'aigua que hi baixa, motivada per les pluges intenses que estem tenint".

Queda força clar, doncs, que el bany en rius serà una qüestió que tard o d'hora també es regularà.

La normativa específica al Parc Nacional d'Aigüestores i Estanys de Sant Maurici

On la prohibició ja és un fet és al Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici. No n'hi ha cap dubte. En la normativa d'aquest parc queda explícitament prohibit dur a terme diverses activitats i especialment la del bany.

En concret, s'especifica que "banyar-se en llacs, rius i torrents, així com practicar qualsevol esport o activitat aquàtica o subaquàtica, inclòs el descens de barrancs" està prohibit.

Així doncs, quan aneu a l'alta muntanya, tingueu ben present que si us trobeu dins d'algun parc natural, dins el Parc Nacional o la seva àrea perifèrica de protecció, o si us trobeu dins d'una zona catalogada com a PEIN, el bany no està permès o està directament prohibit i per tant en cas d'infringir la prohibició, se sanciona a qui infringeix.

Els llacs d'alta muntanya no són, ni han d'esdevenir, les platges massificades de la costa ara traslladades a l'alta muntanya.